

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/199/2003

SYTUACJA NA RYNKU PRACY I ZAGROŻENIE BEZROBOCIEM W GRUDNIU

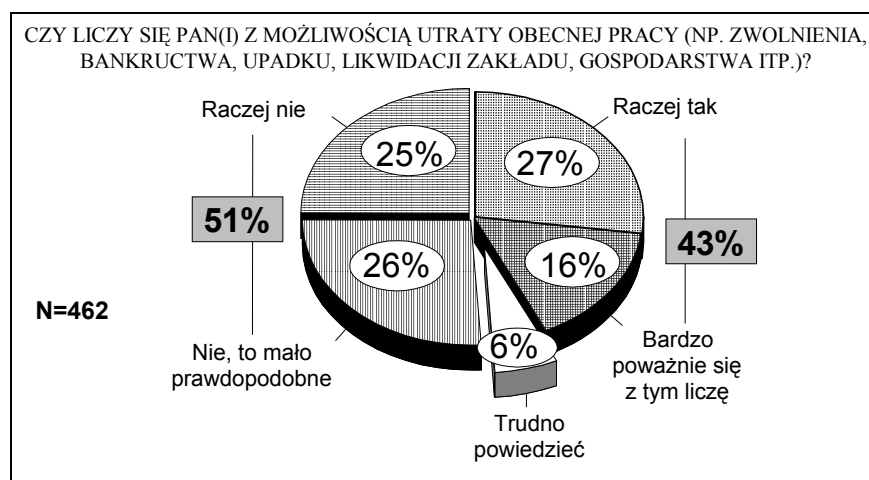
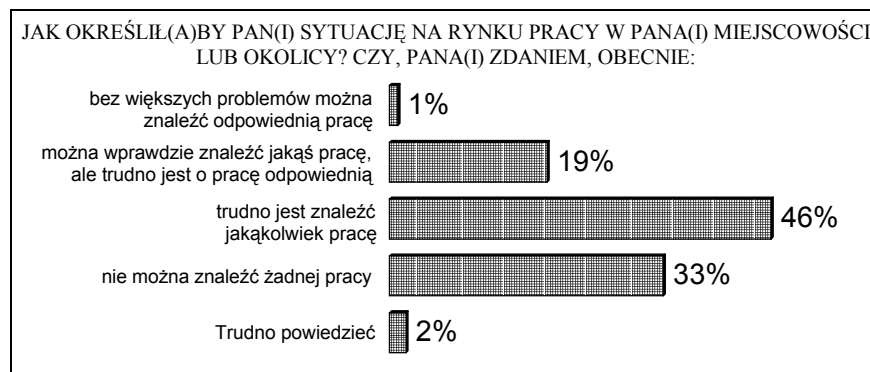
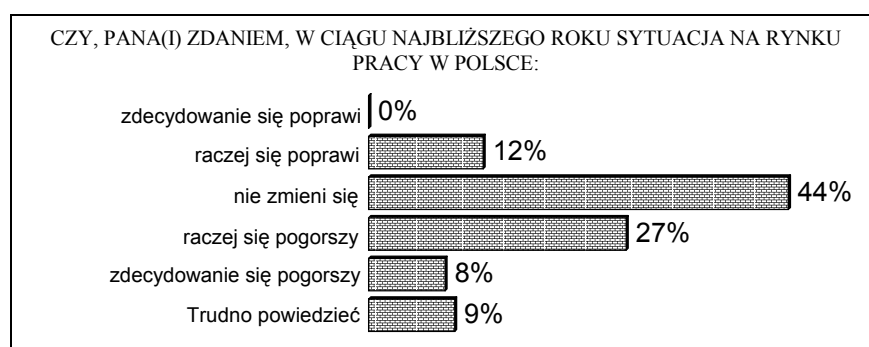
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

SYTUACJA NA RYNKU PRACY I ZAGROŻENIE BEZROBOCIEM W GRUDNIU

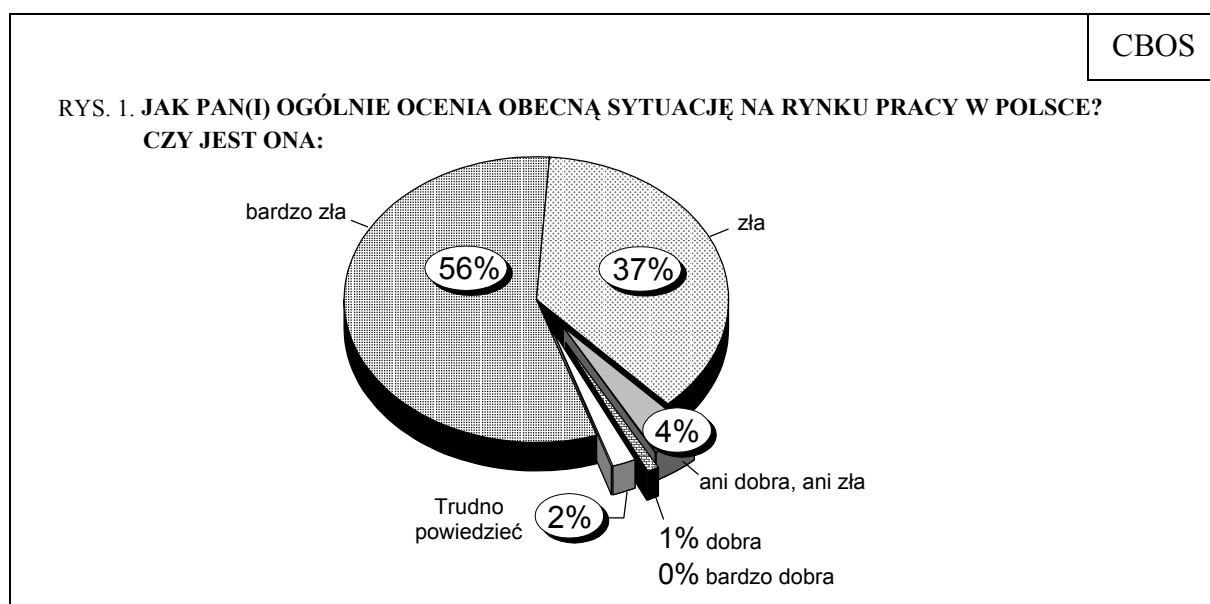
- Opinie o sytuacji na rynku pracy - zarówno krajowym, jak i na rynkach lokalnych - kształtują się w grudniu podobnie jak w poprzednich miesiącach. Prawie wszyscy Polacy (93%) negatywnie oceniają sytuację ogólną, a zdecydowana większość (79%) nie ma nadziei na jej poprawę w najbliższym roku (w tym 35% obawia się pogorszenia). Krytyczne są też opinie o lokalnych możliwościach zatrudnienia. W tym miesiącu jednak zmalała liczba osób mających poczucie zagrożenia bezrobociem (z 48% do 43%).

W sondażu grudniowym¹ - jak co miesiąc w ostatnich dwu latach - respondenci oceniali sytuację na krajowym i lokalnym rynkach pracy, przedstawiali także swoje przewidywania dotyczące skali bezrobocia w najbliższym roku. Osoby zatrudnione wyrażały również swoje opinie na temat zagrożenia utratą pracy.

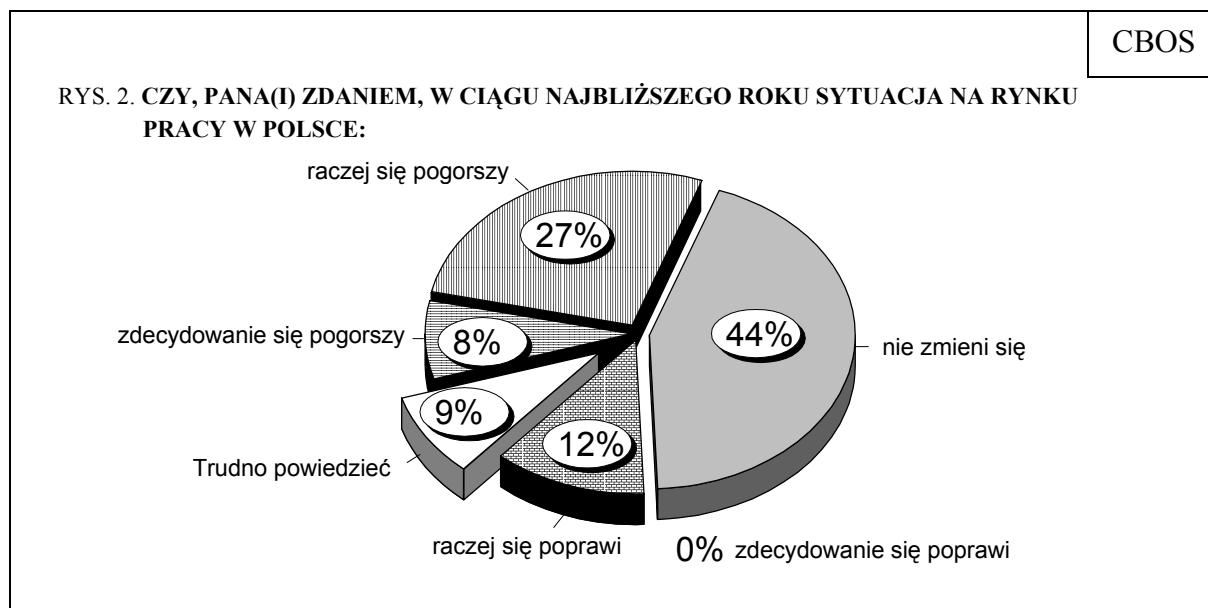
OCENY I PRZEWIDYWANIA ZMIAN SYTUACJI NA KRAJOWYM RYNKU PRACY

W grudniu oceny sytuacji na krajowym rynku pracy utrzymują się zasadniczo na takim samym poziomie jak w ubiegłych miesiącach - panuje powszechne przekonanie, że jest ona zła (93%), nieliczni uważają ją za przeciętną (4%) czy dobrą (1%), a odnotowane zmiany są nieznaczne. Warto jednak zwrócić uwagę na stopniowe zmniejszanie się w ostatnich miesiącach odsetka ocen zdecydowanie negatywnych i wzrost liczby ocen bardziej umiarkowanych (zob. Aneks I).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (163), 5-8 grudnia 2003 roku, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

Przewidywania zmian sytuacji na ogólnopolskim rynku pracy są tak samo pesymistyczne jak przy poprzednim ich pomiarze w październiku. Ankietowani w zdecydowanej większości (79%) nie liczą na poprawę sytuacji na rynku pracy - uważają, że za rok będzie ona tak zła jak obecnie (44%) lub nawet się pogorszy (35%). Zmian na lepsze oczekuje tylko co ósmy badany (12%).

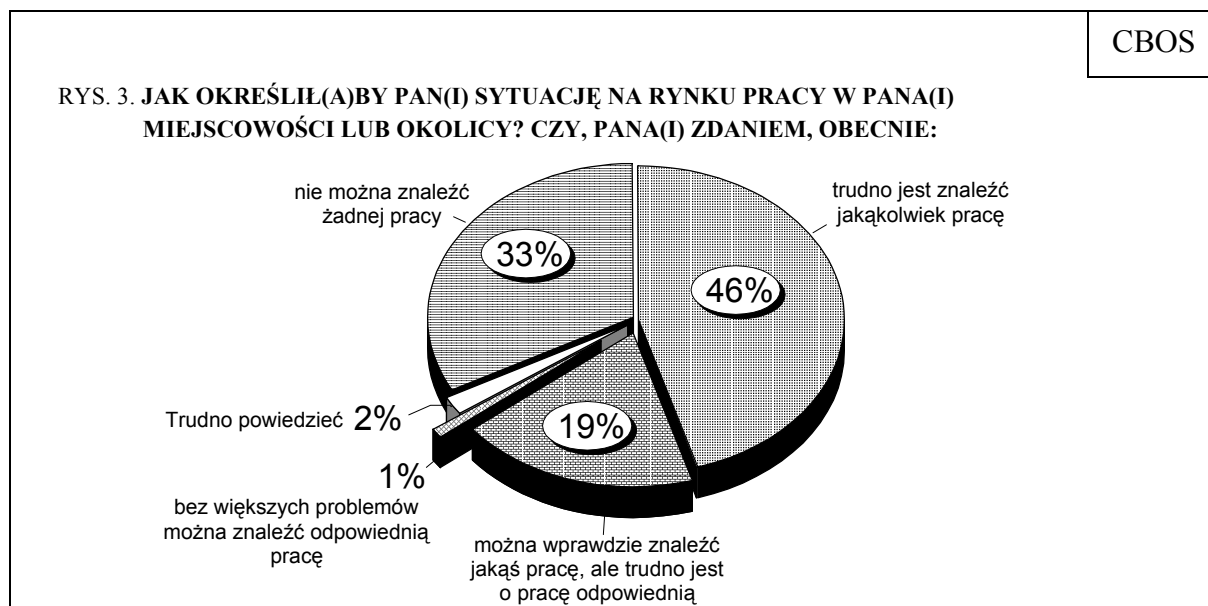

Brak nadziei na poprawę sytuacji na rynku pracy i obawy przed jej pogorszeniem się dominują we wszystkich kategoriach społeczno-demograficznych (zob. Aneks II). Optymizmem wyróżniają się zdecydowanie jedynie najmłodszy ankietowani - uczniowie i studenci. Optymizm bądź pesymizm w tym względzie jest też powiązany z sytuacją materialną respondentów: im jest lepsza, tym więcej wskazań na poprawę i mniej - na pogorszenie. Ponadto obecnie częściej niż inni pogorszenia się sytuacji na rynku pracy obawiają się mieszkańcy największych miast.

OCENA SYTUACJI NA LOKALNYCH RYNKACH PRACY

Od dwóch lat utrzymują się negatywne oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy. Obecnie krytyczne opinie są nieco mniej nasilone niż przed miesiącem - jedna trzecia ankietowanych (33% - o 4 punkty mniej niż w listopadzie) twierdzi, że w ich miejscu

zamieszkania nie można znaleźć żadnej pracy, a prawie połowa (46% - wzrost o 3 punkty) uważa, że trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę. Ponieważ takie wahania są typowe dla ocen w tej dziedzinie, zbyt wcześnie jest na wyciąganie wniosków o trwalszych zmianach sytuacji. Niemal co piąty ankietowany (19%) wyraża opinię, że trudno jest o pracę odpowiednią, choć jakąś pracę można znaleźć. Tylko co setny respondent (1%) sądzi, że w jego miejscowości odpowiednią pracę można znaleźć bez większych problemów.

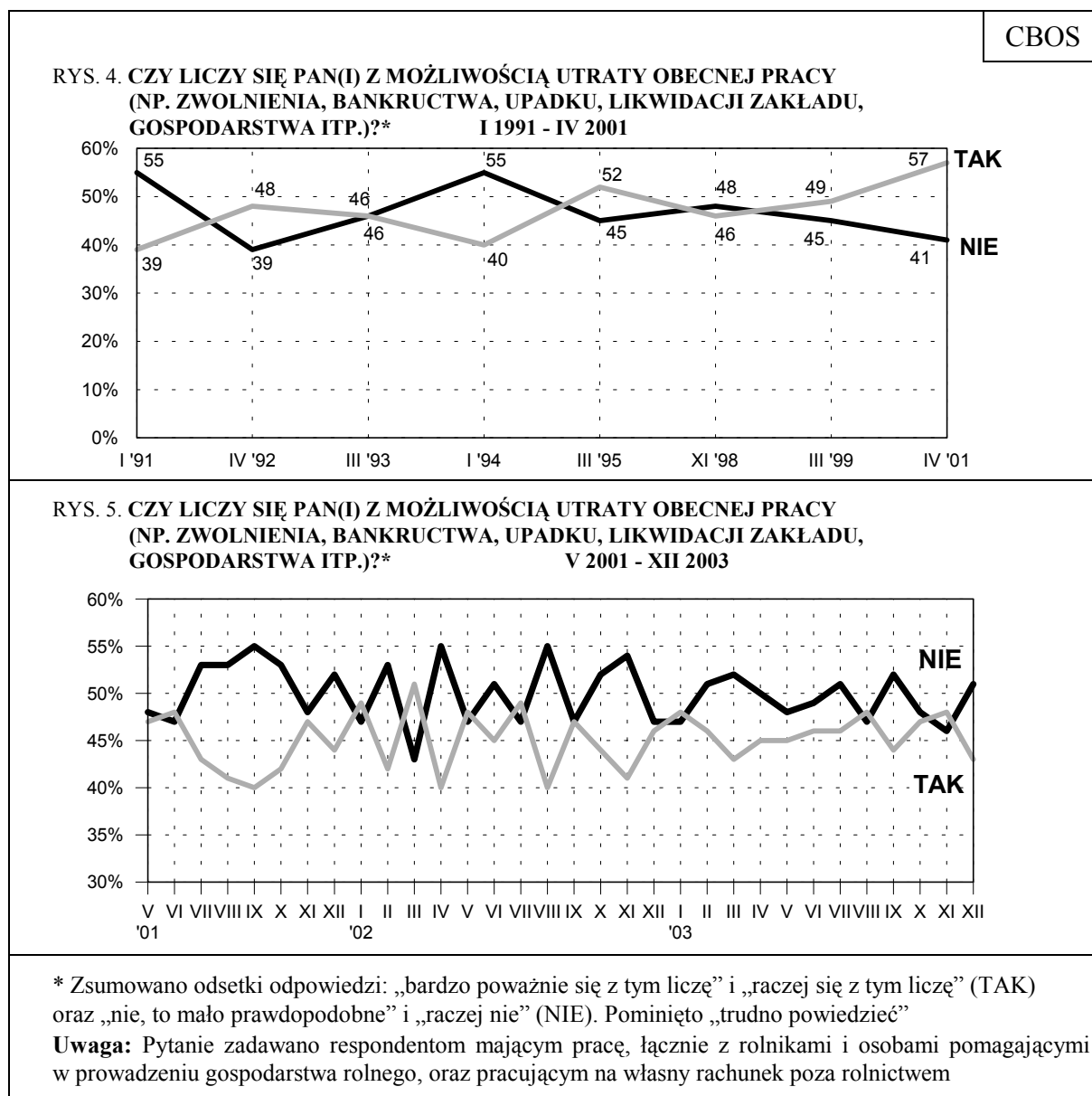

Oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy są znacznie zróżnicowane społecznie (zob. Aneks II). Im większa miejscowość, wyższy poziom wykształcenia ankietowanych, lepsza sytuacja materialna, a także im młodszy wiek, tym częstsza opinia, że w miejscu zamieszkania można znaleźć jakieś zatrudnienie. Najlepiej oceniany jest rynek pracy w największych miastach, ale od listopada zmalał odsetek ich mieszkańców, którzy twierdzą, że można znaleźć tam jakieś zatrudnienie, choć trudno jest o pracę odpowiednią (z 53% do 46%), wzrosła natomiast liczba będących zdania, że nie ma żadnej możliwości zatrudnienia (z 6% do 15%). Sytuację na lokalnym rynku pracy najgorzej oceniają mieszkańcy wsi i małych miast.

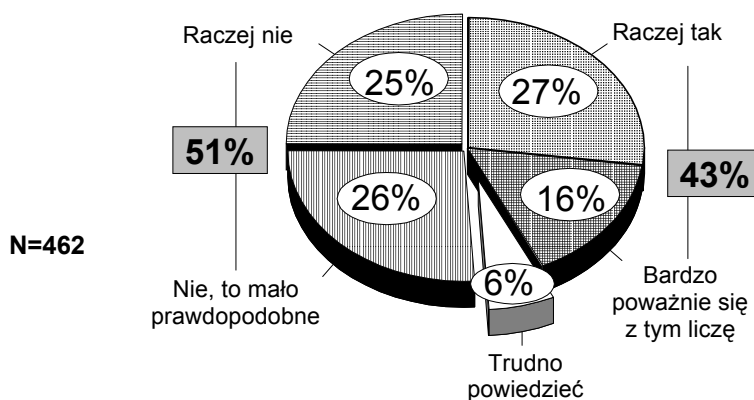
Warto dodać, że o istnieniu możliwości zatrudnienia najczęściej przekonani są pracujący na własny rachunek poza rolnictwem, a żadnych szans nie widzą najczęściej robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy.

POCZUCIE ZAGROŻENIA BEZROBOCIEM

Krytycznym opiniom o sytuacji na rynku pracy niezmiennie towarzyszy znaczne poczucie zagrożenia bezrobociem u osób mających zatrudnienie - w grudniu jest ono jednak mniejsze niż w listopadzie. Zmalała (o 5 punktów) liczba badanych obawiających się zwolnienia, wzrosła natomiast (też o 5 punktów) liczba tych, którzy sądzą, że utrata pracy raczej im nie grozi lub uważają to za mało prawdopodobne.

RYS. 5. CZY LICZY SIĘ PAN(I) Z MOŻLIWOŚCIĄ UTRATY OBECNEJ PRACY (NP. ZWOLNIENIA, BANKRUCTWA, UPADKU, LIKWIDACJI ZAKŁADU, GOSPODARSTWA ITP.)?

Utraty pracy najczęściej obawiają się robotnicy wykwalifikowani oraz respondenci mieszkający w największych miastach i zatrudnieni w spółkach właścicieli prywatnych i skarbu państwa. Pomijając rolników, najrzadziej obawy takie mają osoby o wysokiej pozycji społeczno-zawodowej, z wyższym wykształceniem, znajdujące się w dobrej sytuacji materialnej, zatrudnione w instytucjach państwowych i publicznych (zob. Aneks II).

★

★

★

Opinie o sytuacji na rynku pracy - zarówno krajowym, jak i na rynkach lokalnych - kształtują się w grudniu podobnie jak w poprzednich miesiącach, z niewielkimi wahaniami ocen. Bardzo krytycznym opiniom o sytuacji bieżącej towarzyszą pesymistyczne przewidywania - zdecydowana większość badanych nie liczy na poprawę. Nieco mniej powszechne niż przed miesiącem jest poczucie zagrożenia utratą pracy wśród zatrudnionych.

Opracował

Włodzimierz DERCZYŃSKI

ANEKS I

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	X		XI		XII		I		II		III		IV		V	
	2001								2002							
	w procentach															
- bardzo dobra	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
- dobra	0		1		1		1		0		0		1		0	
- ani dobra, ani zła	4	4	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	3	3	2	2
- zła	31	94	31	93	30	95	29	97	26	96	22	97	25	95	28	96
- bardzo zła	63		62		65		68		70		75		70		68	
Trudno powiedzieć	2	2	3	3	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	2

Tabela 1 (cd.)

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	2002													
	w procentach													
- bardzo dobra	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0
- dobra	0		0		1		0		1		1		0	
- ani dobra, ani zła	3	3	2	2	2	2	3	3	4	4	3	3	2	2
- zła	28	95	29	97	28	96	32	95	30	93	33	95	34	96
- bardzo zła	67		68		68		63		63		62		62	
Trudno powiedzieć	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2

Tabela 1 (cd.)

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	I		II		III		IV		V		VI	
	2003											
	w procentach											
- bardzo dobra	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
- dobra	1		0		0		1		1		0	
- ani dobra, ani zła	3	3	3	3	2	2	1	1	2	2	3	3
- zła	32	95	35	96	30	97	30	96	31	96	33	95
- bardzo zła	63		61		67		66		65		62	
Trudno powiedzieć	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2

Tabela 1 (cd.)

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	2003											
	w procentach											
- bardzo dobra	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1
- dobra	1		0		1		0		1		1	
- ani dobra, ani zła	2	2	2	2	3	3	4	4	4	4	4	4
- zła	30	96	32	96	34	94	31	94	33	92	37	93
- bardzo zła	66		64		60		63		59		56	
Trudno powiedzieć	1	1	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	X		XI		XII		I		II		III		IV		V	
	2001						2002									
	w procentach															
- zdecydowanie się poprawi	0	15	0	11	0	6	0	8	0	10	0	6	0	8	0	7
- raczej się poprawi	15		11		6		8		10		6		8		7	
- nie zmieni się	49	49	44	44	39	39	41	41	41	41	35	35	37	37	43	43
- raczej się pogorszy	21	27	26	35	35	47	30	45	32	42	39	52	35	48	34	45
- zdecydowanie się pogorszy	6		9		12		15		10		13		13		11	
Trudno powiedzieć	9	9	10	10	8	8	7	7	7	7	7	7	7	7	5	5

Tabela 2 (cd.)

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	2002													
	w procentach													
- zdecydowanie się poprawi	0	8	0	9	0	10	0	10	0	10	0	11	0	8
- raczej się poprawi	8		9		10		10		10		11		8	
- nie zmieni się	40	40	42	42	42	42	47	47	47	47	44	44	46	46
- raczej się pogorszy	33	46	33	43	31	40	27	35	26	36	28	37	30	41
- zdecydowanie się pogorszy	13		10		9		8		10		9		11	
Trudno powiedzieć	6	6	7	7	8	8	8	8	7	7	8	8	5	5

Tabela 2 (cd.)

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań											
	I		II		III		IV		V		VI	
	2003											
	w procentach											
- zdecydowanie się poprawi	1	11	0	8	0	7	0	8	0	10	0	13
- raczej się poprawi	10		8		7		8		10		13	
- nie zmieni się	45	45	47	47	43	43	43	43	49	49	49	49
- raczej się pogorszy	27	35	29	38	31	41	30	42	24	32	22	28
- zdecydowanie się pogorszy	8		9		10		12		8		6	
Trudno powiedzieć	9	9	7	7	8	8	7	7	9	9	10	10

Tabela 2 (cd.)

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja	Wskazania respondentów według terminów badań									
	VII		VIII		IX		X		XII	
	2003									
	w procentach									
- zdecydowanie się poprawi	0	11	0	11	0	13	0	13	0	12
- raczej się poprawi	11		11		13		13		12	
- nie zmieni się	46	46	45	45	47	47	45	45	44	44
- raczej się pogorszy	27	35	29	36	25	32	27	34	27	35
- zdecydowanie się pogorszy	8		7		7		7		8	
Trudno powiedzieć	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9

Tabela 3

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań								
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	
	2001			2002					
	w procentach								
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	1	1	0	1	0	0	1	0	
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	17	14	14	14	13	12	15	14	
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	40	45	46	38	40	41	43	44	
- nie można znaleźć żadnej pracy	40	39	39	46	45	46	39	40	
Trudno powiedzieć	2	1	1	1	1	2	2	2	

Tabela 3 (cd.)

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2002						
	w procentach						
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	0	0	0	0	0	0	1
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	16	16	15	16	16	16	20
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	39	43	40	44	43	44	44
- nie można znaleźć żadnej pracy	42	40	43	37	39	38	34
Trudno powiedzieć	3	1	2	2	2	2	2

Tabela 3 (cd.)

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań					
	I	II	III	IV	V	VI
	2003					
	w procentach					
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	0	0	0	0	0	0
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	13	14	16	17	14	18
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	43	45	47	42	42	44
- nie można znaleźć żadnej pracy	41	39	35	39	40	36
Trudno powiedzieć	2	1	2	2	4	2

Tabela 3 (cd.)

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2003					
	w procentach					
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	1	0	0	0	0	1
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	15	17	18	20	18	19
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	47	43	48	45	43	46
- nie można znaleźć żadnej pracy	36	38	32	33	37	33
Trudno powiedzieć	2	2	2	2	2	2

Tabela 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	2001																	
	N=503		N=501		N=486		N=482		N=465		N=567		N=473		N=451		N=464	
w procentach																		
Bardzo poważnie się z tym liczę	20	57	18	47	20	48	21	43	19	41	12	40	12	42	16	47	14	44
Raczej tak	37		29		28		22		22		28		30		31		30	
Raczej nie	22	41	25	48	23	47	26	53	28	53	30	55	29	53	25	48	27	52
Nie, to mało prawdopodobne	19		23		24		27		25		25		24		23		25	
Trudno powiedzieć	2	2	5	5	5	5	4	4	6	6	4	4	5	5	5	5	4	4

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Tabela 4 (cd.)

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX	
	2002																	
	N=414		N=435		N=435		N=460		N=478		N=489		N=471		N=447		N=542	
w procentach																		
Bardzo poważnie się z tym liczę	18	49	17	42	17	51	15	40	17	48	18	45	15	49	16	40	17	47
Raczej tak	31		25		34		25		31		27		34		24		30	
Raczej nie	28	47	25	53	21	43	25	55	24	47	25	51	25	47	28	55	22	47
Nie, to mało prawdopodobne	19		28		22		30		23		26		22		27		25	
Trudno powiedzieć	4	4	5	5	7	7	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5	7	7

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Tabela 4 (cd.)

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań															
	X		XI		XII		I		II		III		IV		V	
	2002															
	N=554		N=474		N=442		N=484		N=461		N=411		N=539		N=546	
w procentach																
Bardzo poważnie się z tym liczę	17	44	9	41	20	46	13	48	16	46	17	43	16	45	17	45
Raczej tak	27		32		26		35		30		26		29		28	
Raczej nie	30	52	30	54	23	47	25	47	26	51	29	52	27	50	22	48
Nie, to mało prawdopodobne	22		24		24		22		25		23		23		26	
Trudno powiedzieć	3	3	5	5	7	7	5	5	3	3	5	5	5	5	7	7

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Tabela 4 (cd.)

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań													
	VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	2003													
	N=566		N=417		N=452		N=520		N=472		N=489		N=462	
w procentach														
Bardzo poważnie się z tym liczę	17	47	17	46	16	48	15	44	18	47	19	48	16	43
Raczej tak	30		29		32		29		29		29		27	
Raczej nie	28	49	24	51	28	47	25	52	24	48	26	46	25	51
Nie, to mało prawdopodobne	21		27		19		27		24		20		26	
Trudno powiedzieć	4	4	3	3	5	5	4	4	5	5	6	6	6	6

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	4	93	2	1000
Płeć					
Mężczyźni	1	4	93	2	479
Kobiety	1	4	92	3	521
Wiek					
18-24 lat	2	6	92	1	155
25-34	1	4	94	0	184
35-44	1	3	96	0	176
45-54	1	5	93	1	202
55-64	0	3	94	3	115
65 lat i więcej	0	4	88	8	169
Miejsce zamieszkania					
Wieś	0	4	92	4	364
Miasto do 20 tys.	1	2	97	1	123
20-100 tys.	2	7	89	2	202
101-500 tys.	0	4	95	1	192
501 tys. i więcej mieszk.	2	3	94	1	119
Wykształcenie					
Podstawowe	1	4	89	6	280
Zasadnicze zawodowe	1	3	95	1	257
Średnie	1	5	94	0	350
Wyższe	1	5	94	0	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	3	2	95	0	69
Prac.umysł.niż.szczebła	0	0	99	1	83
Pracownicy fiz.- umysł.	1	7	90	2	99
Robotnicy wykwalifikowani	2	7	91	0	72
Robotnicy niewykwalifik.	0	4	92	3	38
Rolnicy	3	2	95	0	53
Pracujący na własny rach.	0	9	91	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści	1	5	91	3	107
Emeryci	0	3	89	8	184
Uczniowie i studenci	2	7	91	0	86
Bezrobotni	0	2	98	0	117
Gospodynie domowe i inni	0	6	93	1	54
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	1	3	95	1	170
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	2	6	93	0	65
sekt. pryw. poza rolnict.	1	6	92	1	171
prywatnym gosp. rolnym	3	1	95	0	55
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	0	2	97	1	107
300-399	1	3	94	2	81
400-599	0	4	95	1	146
600-800	1	6	89	4	181
Powyżej 800 zł	1	5	92	2	175
Ocena własnych war. mater.					
Złe	0	1	95	4	303
Średnie	1	4	93	2	448
Dobre	2	7	89	1	249
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	4	91	5	76
Raz w tygodniu	1	4	93	2	495
1-2 razy w miesiącu	1	3	96	0	144
Kilka razy w roku	1	5	93	0	191
W ogóle nie uczestniczy	1	1	90	8	93
Poglądy polityczne					
Lewica	1	5	94	1	182
Centrum	1	3	94	1	321
Prawica	1	6	92	1	232
Trudno powiedzieć	1	3	91	5	264

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	44	35	9	999
Płeć					
Mężczyźni	15	46	33	7	479
Kobiety	10	43	36	11	520
Wiek					
18-24 lat	24	47	24	6	155
25-34	11	49	32	8	184
35-44	11	44	39	6	176
45-54	9	46	40	6	202
55-64	12	39	41	8	115
65 lat i więcej	8	40	32	20	168
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	42	37	12	364
Miasto do 20 tys.	15	48	30	7	123
20-100 tys.	14	49	29	8	201
101-500 tys.	13	48	32	7	192
501 tys. i więcej mieszk.	14	36	45	6	119
Wykształcenie					
Podstawowe	11	42	33	14	279
Zasadnicze zawodowe	11	41	42	7	257
Średnie	13	48	33	7	350
Wyższe	15	51	29	6	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	59	27	3	69
Prac. umysł. niż. szczebla	8	53	33	7	83
Pracownicy fiz.- umysł.	16	42	37	6	99
Robotnicy wykwalifikowani	13	41	45	1	72
Robotnicy niewykwalifik.	12	40	36	13	38
Rolnicy	10	42	38	10	53
Pracujący na własny rach.	13	51	30	7	37
Bierni zawodowo					
Renciści	12	40	35	13	107
Emeryci	9	40	34	17	183
Uczniowie i studenci	27	55	15	3	86
Bezrobotni	7	37	46	9	117
Gospodynie domowe i inni	10	47	36	7	54
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	47	39	4	170
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	14	49	32	6	65
sekt. pryw. poza rolnict.	16	46	32	6	171
prywatnym gosp. rolnym	10	44	38	8	55
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	7	40	45	8	107
300-399	13	38	44	5	81
400-599	14	44	36	6	146
600-800	11	50	30	9	181
Powyżej 800 zł	14	51	30	5	175
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	42	40	11	303
Średnie	10	46	35	8	447
Dobre	22	44	27	7	249
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	7	41	36	16	76
Raz w tygodniu	11	44	35	10	494
1-2 razy w miesiącu	12	45	37	6	144
Kilka razy w roku	15	49	30	6	191
W ogóle nie uczestniczy	13	42	36	9	93
Poglądy polityczne					
Lewica	13	50	34	3	182
Centrum	14	44	36	6	321
Prawica	12	47	35	7	232
Trudno powiedzieć	8	40	34	18	263

Tabela 3. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie: 1 - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę; 2 - można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią; 3 - trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę; 4 - nie można znaleźć żadnej pracy (%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	19	46	33	2	999
Płeć						
Mężczyźni	1	19	46	33	2	479
Kobiety	0	18	46	33	3	520
Wiek						
18-24 lat	2	27	50	19	1	155
25-34	1	24	43	30	2	183
35-44	0	20	48	32	1	176
45-54	1	19	47	32	1	202
55-64	0	12	42	44	2	115
65 lat i więcej	0	9	42	42	8	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	1	12	42	44	2	364
Miasto do 20 tys.	0	9	47	42	2	123
20-100 tys.	0	19	49	30	2	202
101-500 tys.	1	20	56	20	4	192
501 tys. i więcej mieszk.	2	46	34	15	2	119
Wykształcenie						
Podstawowe	0	8	47	40	4	280
Zasadnicze zawodowe	0	12	45	40	2	256
Średnie	1	26	46	26	1	350
Wyższe	2	37	42	16	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	1	28	52	16	3	69
Prac.umysł.niż.szczębla	0	28	52	20	0	83
Pracownicy fiz.-umysł.	2	21	48	27	1	99
Robotnicy wykwalifikowani	0	20	47	32	0	72
Robotnicy niewykwalifik.	0	13	43	40	4	38
Rolnicy	0	13	48	37	2	53
Pracujący na własny rach.	0	37	49	14	0	37
Bierni zawodowo						
Renciści	0	16	38	44	2	107
Emeryci	0	11	45	38	7	184
Uczniowie i studenci	1	29	54	13	3	86
Bezrobotni	0	11	35	54	0	116
Gospodynie domowe i inni	2	16	44	34	3	54
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	0	20	53	25	1	170
spółce właścicieli	0	35	42	22	0	65
prywatnych i państwa	2	27	45	25	1	171
sekt. prywat. poza rolnict.	0	13	50	36	2	55
prywatnym gośp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	0	8	29	63	0	107
300-399	0	18	54	26	2	81
400-599	1	15	47	37	1	146
600-800	1	18	48	31	2	181
Powyżej 800 zł	1	32	47	17	4	175
Ocena własnych war. mater.						
Złe	0	10	38	49	3	302
Średnie	1	18	50	30	2	448
Dobre	1	30	47	19	3	249
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	15	41	42	1	76
Raz w tygodniu	1	16	46	35	3	495
1-2 razy w miesiącu	0	27	43	28	3	144
Kilka razy w roku	1	23	45	30	1	191
W ogóle nie uczestniczy	1	16	54	24	4	93
Poglądy polityczne						
Lewica	1	17	49	31	2	182
Centrum	0	21	49	28	2	321
Prawica	1	24	43	30	2	232
Trudno powiedzieć	0	12	41	43	4	263

Tabela 4. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy
(np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu,
gospodarstwa itp.)?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	51	6	462
Płeć				
Mężczyźni	44	48	7	257
Kobiety	40	54	6	205
Wiek				
18-24 lat	39	58	3	46
25-34	37	52	11	123
35-44	49	47	4	138
45-54	41	55	4	122
55-64	50	38	12	28
65 lat i więcej	24	43	33	5
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	57	8	162
Miasto do 20 tys.	47	51	2	54
20-100 tys.	46	45	9	94
101-500 tys.	45	51	4	87
501 tys. i więcej mieszk.	50	44	6	64
Wykształcenie				
Podstawowe	43	50	7	50
Zasadnicze zawodowe	48	43	9	137
Średnie	42	54	4	184
Wyższe	35	58	8	90
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	31	64	6	69
Prac.umysł.niż.szczębla	43	53	4	83
Pracownicy fiz.-umysł.	48	46	5	99
Robotnicy wykwalifikowani	55	40	5	72
Robotnicy niewykwalifik.	42	33	25	37
Rolnicy	32	62	7	50
Pracujący na własny rach.	46	50	4	36
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	38	55	6	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	61	34	5	63
sekt. pryw. poza rolnict.	44	48	8	169
prywatnym gosp. rolnym	31	61	8	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	57	36	7	47
300-399	55	42	3	35
400-599	50	44	5	61
600-800	41	55	4	95
Powyżej 800 zł	43	57	0	93
Ocena własnych war. mater.				
Złe	55	37	7	109
Średnie	43	48	9	214
Dobre	31	66	2	138
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	33	49	18	20
Raz w tygodniu	38	54	8	224
1-2 razy w miesiącu	51	45	4	83
Kilka razy w roku	48	49	3	104
W ogóle nie uczestniczy	42	54	4	31
Poglądy polityczne				
Lewica	51	47	2	83
Centrum	46	50	4	164
Prawica	38	55	7	122
Trudno powiedzieć	35	50	15	93